

Втор двогодишен
извештај за климатски
промени-
институционални аспекти
на ММР

Типови МРВ системи

МРВ и Договорот од Париз

Договорот бара од сите земји задолжително, на секои 2 години, да доставуваат информации за:

- ▶ Националните инвентари на емисии на СГ, врз основа на соодветна методологија од Меѓународниот панел за климатски промени (ИПЦЦ)
- ▶ Следење на напредокот во спроведувањето и остварувањето на национално определените придонеси, согласно член 4 од Договорот
- ▶ Влијанието и адаптацијата на климатските промени, финансиските трошоци, трансферот на технологии, како и за примената поддршка за изградба на капацитетите

МРВ и ЕУ

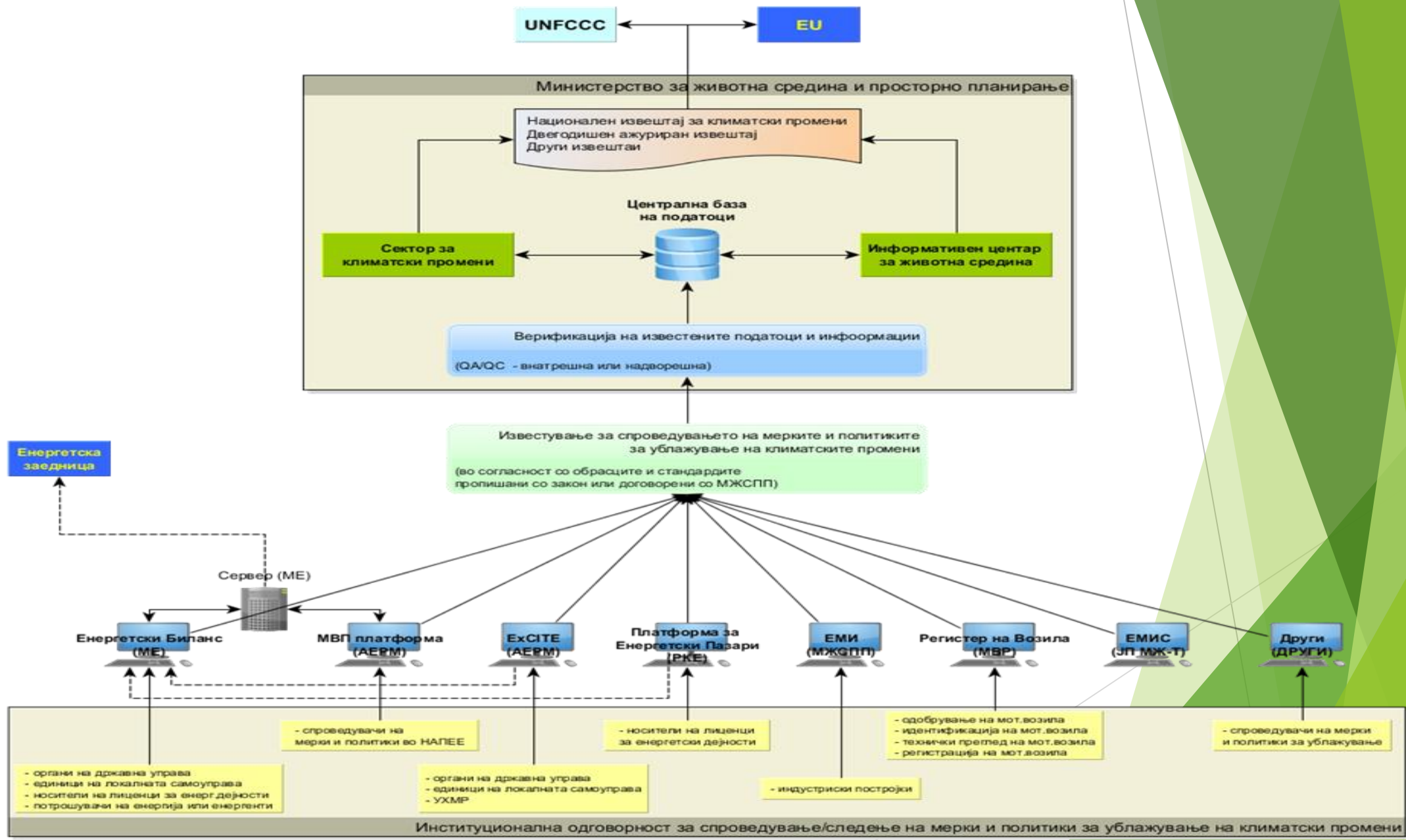
- ▶ Инвентар на емисии на седум СГ од сите сектори: енергетика, индустриски процеси, употреба на земјиштето, промена во употреба на земјиштето и шумарство, отпад, земјоделство итн.
- ▶ Проекции, политики и мерки за намалување на емисиите на СГ
- ▶ Национални мерки за прилагодување кон климатските промени
- ▶ Ниско - јаглеродни стратегии
- ▶ Финансиска и техничка поддршка за земјите во развој и слични обврски во согласност со Договорите од Копенхаген и Канкун
- ▶ Употреба на приходите од продажбата на дозволи во системот за тргување со емисии на ЕУ (земјите членки се обврзале да потрошат најмалку половина од овие приходи за климатски мерки во ЕУ но и надвор од неа)
- ▶ Други информации поврзани со UNFCCC и Протоколот од Кјото

Некои од поважните временски обврски во предлогот за прилагодување на Регулативата 525/2013, подготвени од ЕнЗ

- ▶ 1 јануари 2020 година - доставување на извештај до Секретаријатот на ЕнЗ за статусот на спроведување на националните ниско јаглеродни стратегии за развој, (член 4.2)
- ▶ 15 јануари секоја година (година X), почнувајќи од 2019 година - доставување до Секретаријатот на ЕнЗ
- ▶ преглед на антропогените емисии на стакленички гасови од Анекс 1 (член 7.1.a)
- ▶ податоци во согласност со обврските за известување кон UNFCCC, конзистентни со податоците доставени кон Конвенцијата за прекугранично загадување на воздухот (за година X-2) (член 7.1.б)
- ▶ 15 март секоја година - доставување до Секретаријатот на ЕнЗ, комплетен ажуриран извештај за инвентарот (член 7.3)

Некои од поважните временски обврски во предлогот за прилагодување на Регулативата 525/2013, подготвени од ЕнЗ

- ▶ 15 април секоја година - доставување до Секретаријатот на UNFCCC, национални инвентари од член 7.3, на доброволна основа (член 7.4)
- ▶ 15 март 2019 година - воспоставување на националните системи за известување за политиките и мерките, како и за проекциите на антропогените емисии на СГ по извори и понори (член 12.1)
- ▶ 15 март 2019 година, а потоа на секои две години (член 13.1)
- ▶ Опис на националните системи за известување од член 12.1
- ▶ Ажуриран извештај за ниско јаглеродните развојни стратегии
- ▶ Информации за националните мерки и политики
- ▶ 15 март 2019 година, а потоа на секои две години - доставување до Секретаријатот на ЕнЗ, национални проекции на антропогени емисии на стакленички гасови според извори и отстранување според понори, структурирано според гасови и по сектори (член 14.1)
- ▶ 15 март 2019 година, а потоа на секои две години - доставување до Секретаријатот на ЕнЗ, информации за националните стратегии и планови за прилагодување, во согласност со известувањето кон UNFCCC (член 15)

Националниот план за климатски промени

- национален инвентар на емисиите на стакленички гасови,
- анализа и проекции на емисиите на стакленички гасови за намалување на емисиите на стакленички гасови,
- процена на ранливоста и мерки за адаптација,
- информации и картографски прикази за активностите за мониторинг, истражување и систематско следење на климатските промени,
- акционен план и мерки за ублажување на климатските промени,
- економска анализа на предлогот на мерките за спречување на причините и за ублажување на климатските промени,

Националниот план за климатски промени

- ▶ надлежни органи, институции и други правни лица за спроведување на националниот план, акциониот план и мерките за спречување на причините и за ублажување на климатските промени,
 - опис на активностите и резултатите од учеството на јавноста при подготвување на планот,
 - опис на активностите и резултатите од подигнување на јавната свест, едукацијата и од стручно оспособување на научниот, техничкиот и раководниот кадар,
 - информации за остварување на обврските преземени со меѓународни договори кои се однесуваат на климатските промени ратификувани од Република Македонија и
 - други работи определени од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

Акционен план за климатски промени

- ▶ **институционални и правни мерки,**
 - превентивни мерки и активности за намалување на емисиите на стакленичките гасови,
 - мерки и активности за ублажување на негативните ефекти од климатските промени,
 - мерки за едукација и подигнување на јавната свест,
 - мерки за стручно оспособување на научниот, техничкиот и раководниот кадар и
 - временска рамка и финансиски план за реализација на предвидените мерки и активности. При изготвување на финансискиот план се зема во предвид економската анализа изготвена согласно со членот 187 став (2) алинеја 8 од овој закон.

Земји кои припаѓаат во Анекс I		Земји кои не припаѓаат во Анекс I	Македонија
--------------------------------	--	-----------------------------------	------------

Обврски за инвентарот на стакленички гасови

Временски интервали	Доставуваат годишни инвентари до УНФЦЦЦ во електронска форма.	Нема утврдени временски интервали. Може да се достави во печатена форма. Откако ќе бидат достапни ресурси.	Инвентарот на стакленички гасови се доставува во електронска форма како дел од Националните планови или Двогодишните ажурирани извештаи. Како земјите од Анекс I
Опфат	Трендови за емисиите на шесте главни стакленички гасови за периодот од 1990 година до последната година за којашто се достапни податоци; вклучува податоци за секој од секторите. Системите за инвентаризација одПротоколот од Кјото имаат дополнителни структурни детали.	Трендови во емисиите само за CO ₂ , CH ₄ и N ₂ O, додекасе охрабруваат проценки за емисиите на други гасови, но не се задолжителни, за периодот од 1990 или 1994 година за првиот инвентар и од 2000 година или подоцна за вториот инвентар; не се бараат податоци за секој од секторите.	Известено е за трендовите во емисиите на шесте главни стакленички гасови за периодот 1990-2012 година, како и податоци за секој од секторите. Како земјите од Анекс I
Стандарди	Ги користат и насоките и добрите практики на Меѓународниот панел за климатски промени и детално ги документираат методите за проценка на емисиите и изворите на податоци.	Ги користат насоките на Меѓународниот панел за климатски промени; користењето на добрите практики е препорачливо, но не е задолжително. Се охрабрува документирање на методологиите.	За известување секористат насоките и добрите практики на Меѓународниот панел за климатски промени;Детално се документираат методите за проценка на емисиите и изворите на податоци. Како земјите од Анекс I
Методи	Генерално усвојуваат методи од повисоко ниво.	Генерално усвојуваат методи од пониско ниво.	Генерално се усвојуваат методи од повисоко ниво. Како земјите од Анекс I
Ревизија	Подлежат на годишна ревизија од експертски тимови согласно договорени насоки за ревизија. Најмалку еднаш на секои пет години, системите за инвентаризација подлежат на подеталнаревизија внатре во земјата. Страните на Протоколот од Кјото подлежат на поригорозна ревизија и доколку тимовите за ревизија утврдат дека националниот инвентар или системот за инвентаризација на Страната има недостатоци, може да се донесе оценка дека таа Страна не ги исполнува обврските од Протоколот и да подлежи на казни.	Не подлежат на ревизија	Спроведена е ревизија на доброволна основа од експерти во рамки на Програмата за поддршка на Националните планови (ППНП). Личи на известувањето на земјите од Анекс I

Обврски за национални планови, двогодишни ажурирани извештаи и активности за ублажување

Временски интервали за доставување на Националните планови	Ги поднесуваат на секои пет години	Нема утврден временски интервал	На доброволна основа, ги поднесува на секои пет години Личи на известувањето на земјите од Анекс I
Содржина на Националните планови	Националните планови содржат опис на секоја политика и мерка за ублажување по сектор и по стакленички гас. Описот ги вклучува статусот, органот за спроведување, и доколку е можно, проценетиот ефект врз емисиите до тогаш и во иднина.	Се охрабруваат, но не е задолжително да известуваат за политиките и мерките за ублажување.	Националниот план содржи опис на секоја политика и мерка за ублажување, организирани по сектор и по стакленички гас. Личи на известувањето на земјите од Анекс I
Временски интервали на Двогодишните извештаи/Двогодишните ажурирани извештаи	Првиот на 1 јануари 2014 година, а потоа на секои две години	Првиот во декември 2014 година, а потоа на секои две години	Првиот во декември 2014 година, а потоа на секои две години Како земјите од Анекс I
Содржина на Двогодишните извештаи/Двогодишните ажурирани извештаи	Даваат преглед на напредокот во намалувањето на емисиите и обезбедувањето финансиска поддршка, технолошка поддршка и поддршка за градење на капацитетите на земјите кои не припаѓаат во Анекс I.	Инвентарот на стакленички гасови не треба да биде постар од четири години. Информации за активности за ублажување.	Инвентар на стакленички гасови од 1990-2012 година. Информации за активности за ублажување. Се доближува до известувањето на земјите од Анекс I
Активности	Подлежат на задолжителни национални цели за емисии на стакленички гасови и на меѓународни обврски за мониторинг и известување со цел да се провери исполнувањето на тие цели.	Нема	Меѓународни обврски за мониторинг и известување на доброволна основа. Се доближува до известувањето на земјите од Анекс I
Ревизија на Националните планови	Националните планови, исто така, подлежат на меѓународна експертска ревизија која се спроведува согласно меѓународно договорените насоки	Не подлежат на ревизија	Не подлежи на ревизија Како земјите кои не припаѓаат во Анекс I

ПРЕПОРАКИ ЗА ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СИСТЕМ ЗА МРВ НА ПОЛИТИКИТЕ И МЕРКИТЕ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ (I)

- ▶ Заеднички именител за МРВ системите, може да претставува ММР Регулацијата на ЕУ
 - ▶ Македонија мора веднаш да пристапи кон прилагодување на националното законодавство со цел да се усвојат одредбите на оваа Регулација
- ▶ Две алтернативи:
 - ▶ Прва - веднаш да се подготви измена на Законот за животна средина, која целосно ќе ја усвои Регулацијата 525/2013, така како што е прилагодена од страна на ЕнЗ
 - ▶ паралелно со изработката на измената на Законот, треба да се подготви и подзаконски акт со кој ќе се усвојат детално методологиите и барањата за воспоставување на националниот МРВ систем
 - ▶ Втора - веднаш да се започне процес на подготовка на интегрален закон за климатска акција, во кој, покрај другите прашања, ќе бидат уредени и обврските за воспоставување на МРВ системот

MPB за прилагодување-препораки

- ▶ □ Подготовка и усвојување на Национален план за прилагодување (адаптација) кон климатските промени..
- ▶ □ Подготовка и развој на соодветен MPB систем за мерките и политиките за прилагодување, вклучувајќи следење на финансиските инвестиции за прилагодување. Овој систем треба да биде компатибилен со системите кои се развиени или се развиваат во Земјите Членки на ЕУ, имајќи го во вид фактот дека Македонија е Земја Кандидат за членство во ЕУ.
- ▶ □ подготовка и доставување на ажуриран поднесок до Секретаријатот за климатски промени, кој покрај мерки и политики за ублажување, ќе вклучи и посебен сет на мерки и политики за прилагодување, особено на најранливите системи.
- ▶ □ охрабрување и поддршка на локалните самоуправи, но и на приватниот сектор, да преземаат чекори за развој и подготовка на соодветни стратешки или други документи за политика, кои ќе бидат насочени кон идентификување на мерки и политики, како за ублажување на климатските промени, така и за прилагодување кон нив.

Следни активности на краток рок

- ▶ Изработка на Закон и долгорочна стратегија за климатска акција, декември 2017

Благодарност за вниманието